

Remissvar – Naturvårdsverkets uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge

Sammanfattning

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att se över reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) i miljöbalken och plan- och bygglagen. LIS infördes i lagstiftningen för att skapa en levande landsbygd utan att äventyra strändernas natur- och friluftsvärden.

Kramfors kommun anser att det finns skäl att ta bort den geografiska avgränsning som gör att LIS inte kan användas som dispens skäl i Höga kusten. LIS ska utgå från lokala förutsättningar och inte generella begränsningar för större geografiska områden.

Om syftet med LIS ska uppnås behöver översiktsplanen kunna möta förändringar över tid som både säkrar och tillgängliggör strändernas värden. Något som kan hanteras genom en kombination av kriterier och utpekande LIS-områden i översiktsplanen. Kriterier som ger möjlighet att pröva om ett område är minst lika bra som de finns i planen men som inte var känt under planprocessen.

Utöver detta anser Kramfors kommun i likhet med SKL att en större översyn behöver göras av reglerna för strandskyddet och instämmer med de förslag som SKL lämnar, speciellt de om fler särskilda skäl för att kunna lämna dispens.

Remissinstansens synpunkt

Syftet med ändringen av strandskyddsreglerna 2009-2010 var att skapa förutsättningar för en levande landsbygd i hela landet utan att äventyra strändernas natur- och friluftsvärden.

Från februari 2010 infördes därför möjligheten att som särskilt skäl för upphävande eller dispens från strandskyddet uppmärksamma om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden (LIS-område). Områden som ska redovisas i översiktsplanen.

Syftet med LIS är att öka befolkningen samt ge fler människor möjligheter att livnära sig på landsbygden, vilket ger underlag till bibehållen eller utvecklad samhällsservice och kommunikationer.

I lagstiftningen finns geografiska begränsningar (Miljöbalken 7 kap 18e §) där LIS inte kan användas som dispensskäl. Något som berör Höga kusten från Klockestrand i Kramfors kommun till Skataudden i Örnsköldsviks kommun.

Höga kusten är ett unikt område ur många perspektiv där boende, friluftsliv och näringsliv ska kunna växa efter sina förutsättningar i samspel med områdets värden. I Höga kusten finns många av de utmaningar som delas av andra landsbygdsområden i Sverige. Behovet av fler arbetstillfällen och att upprätthålla serviceunderlaget, exempelvis för livsmedelsbutiker och kollektivtrafiken. En levande bygd är en förutsättning för Höga kusten som riksintresse för turism och friluftsliv.

För att öka flexibiliteten och möjligheten till regionala och lokala anpassningar för att främja landsbygdsutveckling finns det skäl att ta bort den avgränsning som förhindrar användningen av LIS i Höga kusten. LIS ska inte utgå från generella begränsningar utan ge utrymme till plats specifika förutsättningar där LIS-områden prövas i dialog mellan medborgare, kommun och länsstyrelse.

Översiktsplanen med tillhörande fördjupningar och tillägg visar en samlad bild och långsiktig planering av mark- och vattenanvändningen i en kommun. Processen vid framtagandet av en översiktplan är öppen och transparent, vilket har ett stort värde. Något ger en mångfald av aktörer möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget inför antagandet.

För att uppnå syftet med LIS behöver flexibiliteten ökas genom att LIS-områden även kan definieras utifrån kriterier i översiktsplanen. Kriterier som kommer att prövas och förfinas i den demokratiska processen under framtagandet av översiktsplanen. Detta skulle tillsammans med utpekade LIS-områden ge bättre förutsättningar för en levande landsbygd och ett attraktivare landskap. Samtidigt ökar översiktsplanens förmåga att hantera förändringar som både säkrar och tillgängliggör strändernas värden.

Generella strandskyddet

Det presenteras statistik som visar att trycket mot stränderna är stort och att antalet dispenser i kommunerna ökar. Vi anser att ökningen är en följd av att fler åtgärder är dispenspliktiga. Det gäller främst komplementbyggnader på befintliga tomter men även att det idag krävs dispens vid alla sjöar och vattendrag. Tidigare gällde inte strandskyddet vid små sjöar och små vattendrag. Av de knappt 240 ärenden som hanterats i Kramfors sedan 1

januari 2015 gäller endast 13 dispenser helt nya bostadshus. 5 av dem fick avslag. Ytterligare 25 dispenser gäller bostadshus som ersätter ett befintligt. Knappt 60 dispenser gäller utvidgning av pågående verksamhet varav drygt 40 rör upprustning av elledningar

Behovet är stort av att göra en översyn av strandskyddsreglerna för att skapa en balans mellan bevarande- och exploaterings-intressen som också väger in de utmaningar som finns avseende kommunernas bostadsförsörjning.

Strandskyddets syfte bör anpassas så att det omfattar det växt- och djurliv som är unikt för mötet mellan land och vatten.

Miljöbalken 7 kap 13 § lyder idag:

Strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor för *djur- och växtlivet på land och i vatten.*

Förslag till ändring 7 kap 13 §:

Strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor *på land och i vatten för djur- och växtliv som är beroende av strandområden.*

Miljöbalken 7 kap 18 c § lyder idag:

2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet *eller* annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,

Förslag till ändring 7 kap 18 c §:

2. området genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet, annan exploatering *eller på annat sätt är* avskilt från området närmast strandlinjen,

Förslag på nya dispensskäl:

Utöver föreslagna ändringar bör ytterligare två generellt tillämpliga särskilda skäl införas för dispens från strandskyddet. Dels ett som tar sikte på sådana fall när platsen ifråga endast har ett obetydligt värde för strandskyddets

syften (skäl 7) och dels för de fall när åtgärden i sig endast har en obetydlig påverkan på allmänhetens tillgång till stränder (skäl 8).

7. platsen har endast ett obetydligt värde utifrån strandskyddets syften, eller

8. åtgärden har endast en obetydlig inverkan på allmänhetens tillgång till stränder.